

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 26 marca 1924 r.
sygn. akt III Rw 1871/22**

Zbyt natarczywe zachowanie sędziego przy zawieraniu przez strony ugody, nie jest warunkiem koniecznym uznania, że strona działała pod przymusem. Należy wtedy zbadać, czy są spełnione przesłanki przymusu psychicznego (groźby).

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny
pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego Barańskiego,
a w obecności sędziego Sądu Najwyższego dra Dbałowskiego i dra Sieradzkiego jako sędziów,
w sprawie Józefa Lejdy w Stojowicach, powoda, zastąpionego przez
adw. dra Hosenzweiga,
przeciw Antoniemu Strękowski w Stojowicach, pozwanemu, zastąpionemu przez
adw. dra Friedberga,
o uznanie ugody sądowej zawartej w Sądzie Powiatowym w Wieliczce w dniu
9 listopada 1920 r., sygn. akt 333/20, odnoszącej się do 5 i 3/4 morgowego obszaru
gruntowego w Stojowicach za nieważną, wskutek rewizji powoda od wyroku Sądu
Apelacyjnego w Krakowie jako sądu odwoławczego z dnia 13 lutego 1922 r.,
sygn. akt Bc II 423/21, którym na odwołanie powoda zatwierdzono wyrok Sądu
Okręgowego cywilnego Krakowie z dnia 20 września 1921 r., sygn. akt Cg XIa 1128/21,
na posiedzeniu niejawnym orzekł:

nie uwzględnia się rewizji.

Uzasadnienie

Rewizji, opartej na przyczynach rewizyjnych § 503 pkt 2 i 4 k.p.c.¹ nie można przyznać słuszności.

W zaniechaniu przeprowadzenia dowodów przez powoda ofiarowanych na stwierdzenie okoliczności faktycznych skargi nie można się dopatrzeć wadliwości postępowania w rozumieniu § 503 pkt 2 k.p.c., albowiem skoro oba niższe sady wedle osnowy ich orzeczeń badały i oceniły wszystkie przez powoda przytoczone, a dla rozstrzygnięcia o jego roszczeniu stanowcze okoliczności faktyczne pod względem ich prawnej doniosłości, wychodząc z założenia, że one nawet miały miejsce i są

¹ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

z prawdą zgodne, to oczywiście zbytecznym było prowadzenie dowodów w celu stwierdzenia przytoczeń skargi.

Pod względem prawnym (§ 503 pkt 4 k.p.c.) trafnie ocenił sprawę sąd odwoławczy, przyjmując zgodnie z sądem pierwszej instancji, że stan rzeczy przez powoda przedstawiony, a w szczególności zachowanie się sędziego Sypowskiego przy zawieraniu spornej ugody w sądzie powiatowym w Wieliczce nie wystarcza stanowczo do przyjęcia, by powód zawarł tę ugodę pod wpływem niesłusznej i uzasadnionej bojaźni, a więc pod wpływem przymusu psychicznego w rozumieniu § 875 ABGB².

Aczkolwiek bowiem zachowanie się zarzucone sędziemu Sypowskiemu w związku z podanymi przez stronę powodową zbyt dosadnymi wyrażeniami byłoby niewłaściwą natarczywością z jego strony, to jednak nie było ono zdolne do wywołania u powoda stanu psychicznego, który by go zmusił do zawarcia ugody, a to ani z przedmiotowego punktu widzenia, ani też ze stanowiska subiektywnego powoda przy uwzględnieniu nawet niższego stopnia jego inteligencji, na co rewizja szczególnie kładzie nacisk.

Zaskarżony wyrok nie polega więc na błędzie prawnym, i dlatego odsyłając zresztą, rewidującego do motywów tegoż wyroku należało oddalić nieuzasadnioną rewizję.

Orzeczenie o kosztach przewodu rewizyjnego odpada, ponieważ pozwany nie wniósł odpowiedzi rewizyjnej.

[Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (aust. k.p.c.): § 503 pkt 2 i 4, Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej, Wiedeń 1811 (ABGB): § 875.]

² Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten deutschen Erbländer der Oesterreichischen Monarchie, Justizgesetzsammlung 1811 nr 946. Oficjalny tekst polski: Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej, Wiedeń 1811, cz. I-III.